

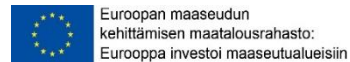
KESTÄVÄ RUOKAHÄME – HANKE

KANSAINVÄLISTYMISEN MONET
MAHDOLLISUUDET JA OMAN
OSAAMISEN ESIINTUOMINEN -
TEEMA

30.3.2022 Yritysvierailun
tuotteistaminen ja markkinointi
kansainvälisille asiakasryhmille

Tiirinkosken tehdas

Sanna Lento, HAMK Bio

OHJELMA

- Klo 12 Tervetuloa, esittäytymiset ja lyhyt hanke-esittely, projektipäällikkö Sanna Lento, Hämeen ammattikorkeakoulu
- Klo 12.10 Tiirinkosken tehtaan tarina ja miten maatilasta tuli suosittu käyntikohde, yrittäjä Niina Toivonen
- Klo 12.30 Mitä yritysvierailun tuotteistamisessa on huomioitava? Vinkkejä tarjousten tekemiseen, asiakaspalveluun ja paikkaan (käyntikohteeseen), ruokailun merkitys osana tuotepakettia. Näkökulmana erityisesti kansainväliset asiakkaat, toimitusjohtaja Kari Halonen, Toolbox Consulting Oy
- Klo 13.30 Kahvit ja tutustuminen myymälään
- Klo 14 Verkkonäkyvyys kuntoon Visit Finlandin DataHubilla, matkailukoordinaattori Annamaria Laine, Linnan Kehitys Oy
- Klo 14.30 Syksyn 2022 kansainvälisyysosaamisen -teeman toteutuksesta ja toiveita yrityksiltä? Sanna Lento, Hämeen ammattikorkeakoulu
- Klo 15 Päätös

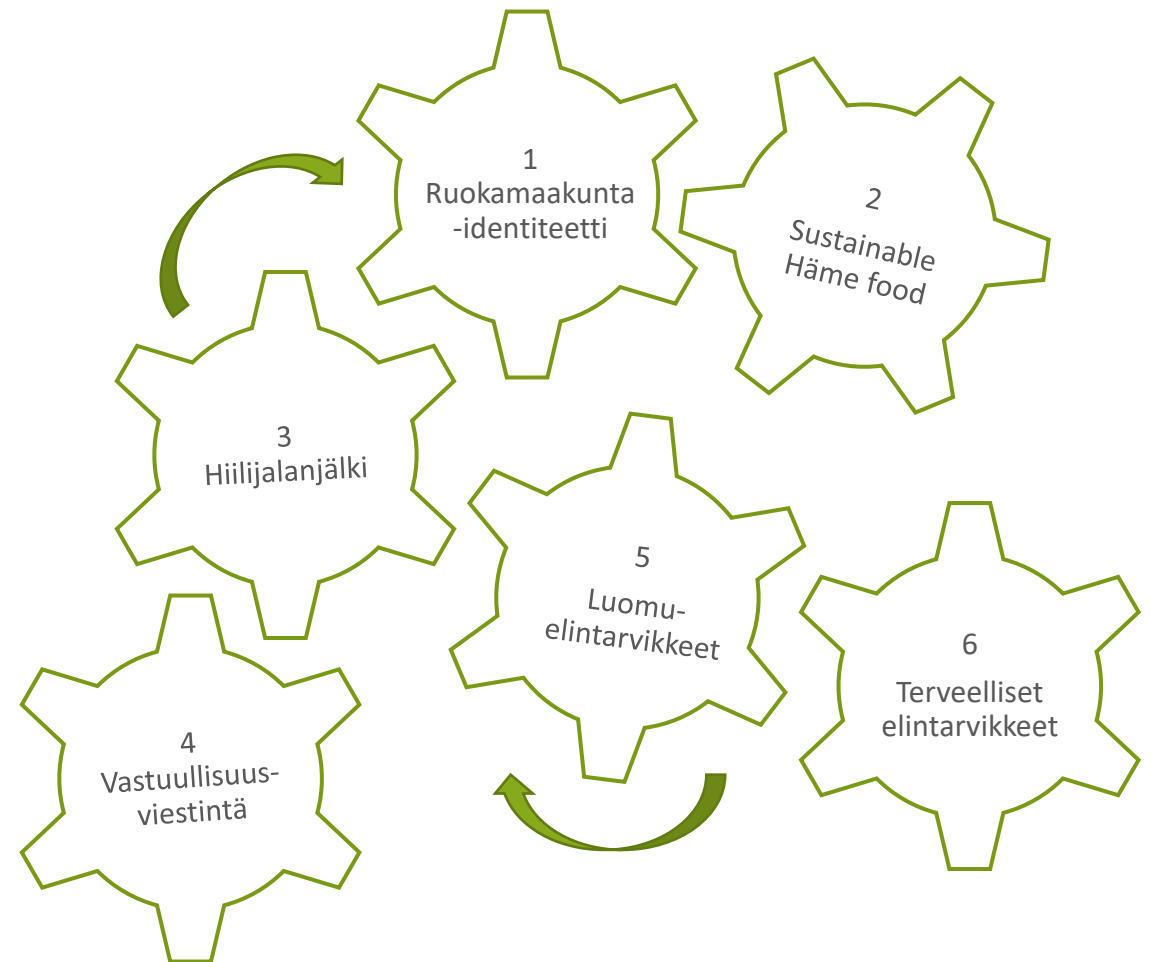
Materiaali tulee jakoon www.hamk.fi/kestavaruokahäme sivulle.

KESTÄVÄ RUOKAHÄME - KOHTI KESTÄVÄÄ RUOKATUOTANTOA

- Toiminta on suunnattu jalostaviin maataloihin sekä elintarvikeyrityksiin, joilla on halu ja valmius lähteä viemään asioita eteenpäin omassa toiminnassaan tai yhdessä toisten yritysten kanssa.
- Yrityksille on valmisteltu kuusi kehittämispolkua, teemaa, jotka pureutuvat kestävään ruokatuotantoon eri näkökulmista.
- Rahoitus Hämeen ELY-keskukselta EU:n maaseuturahastosta.
- Toteuttajina HAMK Bio ja ProAgria Etelä-Suomi ry.
- Toteutusaika 1.1.2022 - 31.12.2023

TEEMAT

1. Paikallinen ruokatuotanto ruokamaakunnan vahvistajana
2. Kansainvälisyysosaaminen (Sustainable Häme food) – kansainvälistymisen monet mahdollisuudet ja oman osaamisen esiintuominen
3. Siirtyminen hiilineutraaliin yritystoimintaan - hiilijalanjälkikaskennan hyödyntäminen elintarvikealan yritystoiminnassa
4. Ympäristöraportointi ja vastuullisuusviestintä
5. Siirtyminen elintarvikkeiden luonnonmukaiseen jalostamiseen
6. Elintarvikkeiden ravitsemus ja kuluttajan hyvinvointi yrittäjän näkökulmasta

TEEMARYHMIEN TOIMINTA AJALLISESTI

AJANKOHTAISTA – RUOKAMAAKUNTAIDENTITEETTI

To 31.3. klo 14-15.30 Teams

Artesaaniruoka – onko tämä sinun juttusi?

Artesaaniruokaan erikoistuminen on yksi mahdollisuus käsityömaisesti elintarvikkeita valmistavalle yritykselle erottua massasta.

Voisiko ArtesaaniruokaSM -kilpailu syksyllä 2022 olla sinun yrityksellesi kimmoke kehittää omia tuotteita sekä saada näkyvyyttä markkinointiin? Haluatko erikoistua Artesaaniruoka -elintarvikkeiden valmistajaksi, nyt on myös mahdollista hakea ”Sertifioitu Artesaaniruoka” -merkkiä.

Yhteyshenkilö/järjestäjä Sanna Lento-Kemppi p. 040 5447768
sanna.lento-kemppi@maajakotitalousnaiset.fi

AJANKOHTAISTA – RUOKAMAAKUNTAIDENTITEETTI

Ke 20.4. klo 15-15.30 Teams

Kestävä RuokaHäme keskiviikko

Kerran kuukaudessa tapahtuva lyhyt ajankohtaiskatsaus.

20.4. teemana sidosryhmätyö, Kestävä RuokaHäme Teams-ryhmä ja ajankohtaiset asiat. Liity mukaan [tästä Teams-linkistä!](#)

Ti 10.5. (paikka avoin)

Tullaan tutuksi

Hämeen ruokasektoritoimijoiden ja sidosryhmien päivä. Lisätietoa tulossa.

ILMOITTAUDU MUKAAN TOIMINTAAN !

- Ilmoittaudu mukaan täyttämällä [lomakkeen tiedot](#).
 - Voit kertoa myös omia toiveitasi ja tavoitteitasi.
 - Voit päivittää tietojasi myöhemmin täyttämällä ja lähettämällä lomakkeen uudestaan.
- Voit osallistua myös yksittäisiin tapahtumiin, mutta parhaimman hyödyn saat sitoutumalla ko. teeman toimenpiteisiin. Yksittäisiin tapahtumiin ilmoittaudutaan sen järjestäjälle.
- Osallistuminen on ilmaista.
- Kaikille kiinnostuneille on käytössä myös Kestävä RuokaHäme Teams-ryhmä. Se on tarkoitettu tiedonvaihtoon, verkostoitumiseen ja teemaryhmien toimintaan, sekä yrityksille että sidosryhmälle.

YHTEYSHENKILÖT

Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK)

Sanna Lento

p. 040 509 6443

Sanna.Lento@hamk.fi

ProAgria Etelä-Suomi ry

Tuula Repo

p. 040 588 0958

Tuula.Repo@proagria.fi

www.hamk.fi/kestavaruokahäme

#kestavaruokahäme

OPISKELIJAYHTEISTYÖ YRITYSTEN APUNA

TEEMA 2. KANSAINVÄLISYYSOSAAMINEN (SUSTAINABLE HÄME FOOD) – KANSAINVÄLISTYMISEN MONET MAHDOLLISUUDET JA OMAN OSAAMISEN ESIINTUOMINEN

- Syksyllä toimintaa jatketaan yritysکوhtaisina osioina, missä mukana ovat HAMKin Sustainable bioeconomy opiskelijat (sekä suomalaiset että kansainväliset opiskelijat)
- Toteutus **29.8.-14.10.2022**
 - Teemoja ovat mm. **kestävän kehityksen tavoitteet, vastuullisuus, kansainvälisyys ja viestintä**
- 7 viikon tarkoituksena on mm.:
 - Tuottaa mukana oleville yrityksille tietoa em. aiheista ja yhteistyöyrityksen toiveita kuunnellen
 - Sisällöntuotantoa ja viestimistä sovitusti somessa ja/tai blogikirjoituksin (voidaan julkaista toimeksiantajan kanavilla (ja/tai HAMK:n omissa kanavissa), ”viestintäviikko”)
 - Järjestää yrityksille virtuaalitapaaminen, jossa mukana kansainvälisiä toimijoita
 - Matalan kynnyksen keskustelua ja ajatustenvaihtoa eri maiden toimijoiden kanssa

MITÄ YRITYKSELTÄ TARVITAAN / TOIVOTAAN?

- Yhteyshenkilö(t) yrityksestä
- Läsnäoloa viikolla 35 aloituspalaverissa esim. keskiviikko 31.8., torstai 1.9. tai perjantai 2.9. = opiskelijatapaaminen ja mielellään vierailu yrityksessä
- Yhteydenpito opiskelijoiden (ja opettajien) kanssa yhteistä TEAMS alustaa käyttäen tai muulla sovitulla tavalla
- Ohjaamassa bio- ja elintarviketekniikan opettaja Satu Kivimäki (050 3249 020, satu.kivimaki@hamk.fi) ja projektipäällikkö Sanna Lento

TEEMA 3. SIIRTYMINEN HIILINEUTRAALIIN YRITYSTOIMINTAAN - HIILIJALANJÄLKILASKENNAN HYÖDYNTÄMINEN ELINTARVIKEALAN YRITYSTOIMINNASSA

Ko. teema on kolmivaiheinen prosessi 1-3, jota viedään eteenpäin yritys-opiskelijayhteistyönä syksyn 2022 ja kevään 2023 aikana:

1) Hiilijalanjäljen laskennan perusteet ja rakenne selville yrityksen osalta

- Keskeisten hiilijalanjäljen teemojen ja aihealueiden tunnistaminen omassa toiminnassa
- Suurimpien päästölähteiden kartoittaminen

--> Kartoituksella yritys saa **hiilijalanjäljen laskennan perusteet ja pohjatiedot yritykselle sekä ymmärryksen siitä mitä tietoa ja millaisessa muodossa yrityksen tulisi toiminnastaan kerätä tarkan hiilijalanjäljen laskemiseksi**

--> Virallisen hiilijalanjäljen laskennan kustannusten pieneminen

--> Yrityksen sitoutuminen 2 työpäivää (opiskelijoiden vierailu yrityksessä sekä tietojen kartoittaminen)

2) Toimintasuunnitelma hiilijalanjäljen pienentämiseen

--> Keskeisten teemojen ja aihealueiden ympäriltä **yritys saa konkreettisia toimintaehdotuksia hiilijalanjäljen pienentämiseen**

--> Yrityksen sitoutuminen 1 työpäivä

3) Hiilikompensaatioiden hyödyntäminen

--> Hiilineutraalien elintarvikkeiden tuottaminen markkinoille ja **hiilikompensaation kustannusarvio** yritykselle tietyn tuotteen tai ketjun tai koko toiminnan osalta

--> Yrityksen sitoutuminen 1 työpäivä

TEEMA 4. YMPÄRISTÖRAPORTOINTI JA VASTUULLISUUSVIESTINTÄ

- Tarkoituksena on rakentaa mukaan lähteville **yrityksille pohjaa vastuullisuussuunnitelmaan tai ympäristösuunnitelmaan**
- Vastuullisuussuunnitelman keskeiset sidosryhmät, vastuullisuusteemat, tavoitteet ja mittarit luodaan yhteistyössä opiskelijoiden ja yrityksen kanssa
- **Mukaan lähtevien yritysten kanssa aloituspalaveri viikolla 43** (ZOOM/ TEAMS – etäyhteydellä) esim. tiistai 25.10., torstai 27.10. tai perjantai 28.10. aamupäivällä.
- Väliesittelyt yrityksille noin puolessa välissä esim. viikolla 47
- Toteutus: HAMK Kestävän kehityksen koulutusohjelman opiskelijat osana Ympäristöjohtamisen opintokokonaisuutta.

MITÄ YRITYKSELTÄ TARVITAAN / TOIVOTAAN?

- **Yhteyshenkilö(t)**, yhteydenpito opiskelijoiden (ja opettajien) kanssa yhteistä TEAMS alustaa käyttäen (mahdolliset opiskelijatiedustelut projektiin liittyen, sovittujen palaverien välissä)
- Yritysten toiveista riippuen aiemmin toteutettujen sidosryhmä- ja asiakaskyselyiden tuloksia sekä muita tarpeellisia dokumentteja ja selvityksiä esim. jätemäärät, energiakulutus, vedenkulutus, hankinnat, liikkuminen, ympäristötoimenpiteet...
- Jos opiskelijat tekevät kyselyitä esim. sidosryhmille, tarvitaan yritykseltä apua kyselyn lähettämiseen
- Yhteiset sovitut ohjauspalaverit opiskelijoiden ja opettajien kanssa (ehdotetut ajankohdat edellisellä dialla)
- Yrityksen toivoma lopputuotos ja sen visuaalinen ilme, onko tiettyjä toiveita väreistä, logosta?
- Kirjallinen sopimus opiskelijoiden kanssa tarvittaessa, jos käsitellään salassa pidettävää materiaalia
- Opiskelijatöitä ohjaavat kestävän kehityksen lehtorit Sanna Hakkarainen (050 574 5480, sanna.hakkarainen@hamk.fi) ja Eija Raimovaara (046 922 6388, eija.raimovaara@hamk.fi)

Esimerkkejä aiemmin opiskelijatöinä tehdyistä ympäristö/vastuullisuussuunnitelmista yrityksille

(lähetämme pyydettyä näistä lisämateriaalia)

Yrityksen SDG-tavoitteet

YK: kestävän kehityksen tavoitteet

Sidosryhmien odotuksia sekä valittujen vastuullisuusteemojen vaikutusta peilattiin myös YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin.

Agenda 2030:n kestävän kehityksen toimintaohjelma ja tavoitteet koskevat maailman kaikkia maita. Valtiot kantavat ensisijaisen vastuun tavoitteiden toteutumisesta, mutta tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan kaikkia osapuolia, paikallishallinnosta ja yrityksistä aina kansalaisiin saakka. Sopimukseen sisältyy 17 erilaista tavoitetta, jotka ovat osa kestävästä kehityksestä.

Kaikki kestävän kehityksen tavoitteet ovat tärkeitä, eikä yhtä tavoitetta tule saavuttaa toisen tavoitteen kustannuksella. Kantavana periaatteena ohjelmassa on, ettei ketään jätetä kehityksessä jälkeen.

Kuva: Suomen yk-liitto

Novagolle tärkeitä tavoitteita

TAVOITE 8: Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
Tuottavan toiminnan, työpaikkojen luonnin, yrittäjyyden ja innovoinnin edistäminen ympäristö huomioon ottaen.

TAVOITE 9: Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja
Infrastruktuurin ja teollisuudenalojen uudistaminen kestävä kehityksen mukaisiksi.

TAVOITE 11: Kestävät kaupungit ja yhteisöt
Kaupunkien, niiden lähialueiden ja maaseudun välisten taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristön liittyvien yhteyksien tukeminen.

TAVOITE 17: Yhteistyö ja kumppanuus
Tehokkaiden julkisen ja yksityisen sektorin sekä kansalaisyhteiskunnan välisten kumppanuuksien edistäminen.

Esimerkki tavoitteiden asettamisesta ja seurannasta

TAVOITE	MITTARI	2020	2021	2022
Ympäristötietoisuuden parantaminen	Koulutusten määrä / vuosi	Ympäristövastaavan nimeäminen, ympäristösuunnitelman esittely, koulutusten järjestäminen	Koulutusten järjestäminen	Ympäristötietoisuuden ylläpito ja kehittäminen
Energiankulutuksen vähentäminen	Energiankulutus kWh	Energian kulutuksen seuranta 4 kuukauden välein vuosikellon mukaisesti Energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet	Energian kulutuksen vähentäminen -5% verrattuna vuoteen 2019	Energiankulutuksen vähentäminen -10% verrattuna vuoteen 2019
Vedenkulutuksen vähentäminen	Vedenkulutus m ³	Vedenkulutuksen seuranta 4kuukauden välein vuosikellon mukaisesti	Vedenkulutuksen vähentäminen -5% verrattuna vuoteen 2019	Vedenkulutuksen vähentäminen -10% verrattuna vuoteen 2019
Kierrätysasteen nostaminen	Eri jätelajien määrät kg, m ³ tai tn	Jättemäärien seuranta kerran vuodessa vuosikellon mukaisesti, lajittelukoulutus	Kierrätysasteen nostaminen 5% verrattuna vuoteen 2020	Kierrätysasteen nostaminen 10% verrattuna vuoteen 2020
Sitoutuminen ympäristö-vastuullisiin hankintoihin	Ympäristö-merkittyjen tuotteiden määrä prosentteina (%)	Yhteisen hankintasuunnitelman luominen, ympäristömerkittyjen tuotteiden kartoitus	Ympäristövastuullisten hankintojen tarkistus, ympäristömerkittyjen tuotteiden lisääminen 50%	Ympäristövastuullisten hankintojen ylläpito ja kehittäminen. Ympäristömerkittyjen hankintojen nostaminen 100% saakka.

ESIMERKIT JATKUVAT...

Vuosikello

Abnoy Oy:n Ympäristöohjelman vuosikello 2020. (Taru Rantaruoko, Marjaana Kaskamaa, Petra Carlson-Ahonen). Liitteessä 1. on nähtävissä vuosikellon sisältö ja kuukausittainen erittely kokonaisuudessaan.

VASTUULLISUUS- OHJELMAMME PÄÄTEEMAT

TYYYTYVÄISET ASUKKAAT

- Olemme luotettava vuokranantaja
- Arvostamme aktiivista vuorovaikutusta asukkaiden kanssa
- Kehitämme asumista kohteissamme asukaslähtöisesti

OSAAVAT TYÖNTEKIJÄT

- Henkilöstömme ammattitaito pidetään vahvana
- Kannustava työilmapiiri motivoi jatkuvaan parantamiseen
- Hyvä paikallistuntemus on vahvuutemme

HYVINVOIVA YMPÄRISTÖ

- Parannamme energiatehokkuuttamme
- Edistämme kiertotaloutta
- Lisäämme luonnon monimuotoisuutta kohteissamme

VAKAVARAINEN YRITYS

- Olemme luotettava toimija ja yhteistyökumppani
- Taloudellinen tasapaino ohjaa tekemistämme
- Pidämme vuokratason kohtuullisena

SISÄLLYS

Johdanto

1 Perhekoti yhteisö Oljenkorsi

2 Ympäristöarvot ja suunnitelman tavoitteet

3 Energiankäyttö

4 Liikkuminen

5 Ruoka

6 Vedenkäyttö

7 Lajittelu ja jätehuolto

8 Kuluttaminen ja hankinnat

9 Ympäristökasvatus ja sen kehittäminen

10 Ympäristösuunnitelman käyttö ja tavoitteiden seuranta

Vinkkejä ja lisätietoja

Lähteet

Liitteet